

מבית לבית (רומן מאת אברהם בן שחר (בכרך), הוצאת ששית, 218 עמודים) עובר מושיקו, בן דמותו של הסופר הישראלי הצעיר, עד שהוא מגיע לבית האחרון: בית מחסה לחולי-רוח.

21 שנה קודם-לכן מצא עצמו מושיקו החנינוק בבית אחר: מעון לילדים ללא הורים, או כפי שמנהל-הבית קורא להם, "ממזרים". מכאן הדרך היא קבועה, לפחות לדעתו של בן-שחר: חדר מלא ריחות של בשמים זולים, בו משמש מושיקו כנער תצפית לזונה בלילה, החיבב להזירה מפני המשטרה; בית של משפחה מאמצת, הנהרס במסיבות טרגיות; חדר הילדים בקבוצת בית שאן, לשם הוא מובא עלידי אחי מאמצו; אולם הטירוני הארוך במחנה הקלט, לשם הוא מתגייס כשהוא מסולק מהקבוצה, לאחר שהתגלה כי הכניס את אחת הבנות להריון; בית החולים הצבאי, מקום בו הוא מתעורר לאחר הטירוני הסיוור של כיתתו עלתה על מוקש; צריף רעוע של זונה צעירה, המתאהבת בו עם שחרורו מן הצבא כנכה; ביתה של גרושה צעירה, שהאבהתו אותה מביאה אותו להרוג, ללא כחנה תחילה, את בעלה; בית הכלא, בו הוא מוצא את עצמו אשם ברצח.

ישראלי זועם. בן-שחר הוא עקבי עד הסוף. בספר ראשון, אותו הוציא על חש-בונה, בתמיכה מוסרית בלבד של המו"ל גדעון לוי, בנו של בעל דפוס מל"ן — הגיש בלשון יבשה וצניינית את הנוסח ה"מדהים הראשון של הצעירים הזועמים ב"ישראל.

כי בניגוד לכל סופר ישראלי צעיר אחר, המוכן מטעמים שונים לבזות את הקערה המסלגת על כל הכרוך בה בכסית, ללקק את שוליה המזוהמים במסדרונות המסלגה, מעין בן-שחר ללכת עד הסוף, מסיק את המסקנה היחידה הבלתי נמנעת מהכרויותה המבוערת של חבריו למקצוע: הבל הבלים הכל הבל.

כדי להגיע לכך מוכן בן-שחר לסלף אפ"י לו את המציאות אם היא אינה נשמעת להגיונו המיוחד: כך למשל מצטייר הקיבוץ לקוראיו של הצעיר הזועם, כבית-כלא ארוך אחד, המנוהל על-ידי המוכיר, שאינו מוחלף לעולם, מהנה מיוג של חתת הפרא אגור שית ובית חרושת לייצור, מטעם זה מכ"שיל בן-שחר את ספורו, כשהוא פותר את בעיותיו של גבורו מושיקו בבית-מחסה לחולי-רוח, אליו הוא מוסגר בגורדין מגור תן של שופט מתחסד, שאפילו שונאיה הג' דולים ביותר של שיטת המשפט הישראלית לא היו מעזים לתתו בפיו של יריבם השופט.

מופריהשכח מחריד. אולם אלה הן מגרעות של סופר מתחיל, המתעקש בכל מחיר לתת לחיותיו האישיות צביון פס רותי, גם אם מביט לבית אינו אוטוביאור גרפיה טהורה של אברהם בן-שחר, הרי שהסופר המקורי אינו משאיר ספק כי מה שמתרחש למושיקו חשוב לו הרבה יותר משלגבי גבור ספרותי סתם.

אולם ענין מיוחד מעוררת גקודה אחרת בספר: מושיקו, המגורש מן הקיבוץ, מוצא את עצמו ביחידה הצבאית הנבחרת, המסיירה לאורך גבולה הדרומי של ישראל, מגלה בה את הטעם היחיד ונקודת האור הבוהק ב"בית המחסה הישראלי. השיבו, כשפושט גיוס-הספצ איימה להרס אגודת צבאיות רבות, היה לספר בעל נקודת האור האחת, מוסרי-השכל מחריד.

חדש וקריא

ציזבאט טצוב-מתוק

● **מלון הספרות החדשה.** (מאת אברהם שאנן, הוצאת יבנה) מארנובוב עד תמו, כשהנקודה היחידה "גורמת לחוסר כל יחס הגיוני בין השניים.

● **אלבום המלמ"ח.** (הוצאת הקבוצה המאוחדת, עם הקדמה מאת יגאל אלון והסבר של חיים גורי.) נספח מצולם לספר הפלמ"ח, עם הטעם העצוב-מיתני של הצינזט אחרי עשר שנים.

● **נזחיקין** (רומן מאת סלואן וילסון, עברית: חמדא אלון, 300 עמודים). רבי-מכר קריא מאוד, של מחבר האיש בחליפה הא" פורה, על תוצאות הנאספים הטרנס-גשואיים בחברה האמריקאית.

אולי זה עשוי לעניין אתכם?

...נהיה אסירי תודה לך ככל כפליים, אם אך הפעם... — מזכיר לך משהו רומנטי? — תלכי בעקבות הממשל הידוע (איר) הו גיבור?, תחתי על דחפייך הפנימיים או האחרים ותפסתי על הערוטיק העוקצניות בפנייתנו זו, שהיא רצינית בהחלט ואין לה כל קשר לעשות כספים מפוקפקים, כחנות הרפתקניות או סתם ספורט.

נוסח פנייתנו, בלי סילופים, בבקשה: חוג מצומצם לפעילות חברתית (על בסיס הרמה האישיותית) מעוניין להרחיב את פעילותו ומזמין בזה קוראים וקוראות להצטרף אליו.

שתקתי כמו דג, רואים? כל מה שאני רוצה להוסיף הוא שמי שבאמת מעוניין — שיכתוב לפי תו. 2906, תל-אביב.

★ ★ ★

הסכם ג'נרלמני

אם אקבל לירה על כל מכתב שיגיע ל" (1124/185) אוכל בקלות לקנות לי את ה"שמה המסגרת אותי כבר שבוע בחלון הראווה. ובכן:

"זה עתה סיימתי את שירי הצבאי וב"סרם אמשיך בלימודי, עורך אני טיול, בא"יב הקרוב, על פני כמה מארצות אירופה, בהסכם הג'נרלמני שבני לבין הור, הוחלט שאני רשאי להזמין בת'זוג למסע — בתנאי, כמובן, שהורי יכירוה.

למרות שחוג ידידותי-מכרותי אינו מצומצם יחסית, לא מצאתי אובייקט מתאים, וראיתי צורך לפנות למדורך שבאמצעותו אני מתכוון למצוא צעירה אשר גילה נע בין 17 ל-20 — נאה ולבבית, היכולה להיות בת לחיה נעימה ומעניינת.

"הטיל-היור ימשך כחודשיים-שלושה ומסלולו ינוע ויעבור דרך צרפת, ארצות השפלה וסקנדינביה — כולל התארחות-חובה של שבועיים אצל קרובי בשטוקהולם.

"עלי לציין שאין טעם לפניות אשר בעל"תיהן מוגבלות מסיבות טכניות, או שעומדות על סף היציאה לצבא. כמו כן אבקש לצרף תמונה, כדי שאוכל לקבל מושג ראשוני במכתב הראשון.

"לא צינתי אופי ותכונות רצויות, מקום, השכלה, ידיעת שפות ושאר ירקות — כיוון שלכל השאר אני סומך על עצמי ונוטל על שכמי את מלוא האחריות."

עכשיו תגיד משהו חשוב: כשאתה אומר "מגבלות מסיבות טכניות", האם אתה מתכוון לאחת שאין לה כסף? והאם אתה רוצה לומר לי שאבא-אמא ממש מסכימים לזה? כן? או אולי תיקח אותי?

★ ★ ★

מלכר סודות צבאיים

אינני יודעת אם באמת התכוונו (1124/186) לדבריהן כשאמרו שבצעם, פרט להיותן בח"ן הן גם חניניות אבל יש לשלושתן חסרון משותף אחד — הן מכוורות ושמונות. הה"גיון הוא פנטסטי, אבל לא מן הנמנע שהן התכוונו ברצינות להדגים חוש הומור. ואם הן באמת מכוורות ושמונות — למה לא להאמין להן? שתיים מביניהן הן בנות 18, אחת בת 20 — והן אומרות שאפשר להת"כתב אתן על כל מה שרוצים מלבד סודות צבאיים.

★ ★ ★

כמעט נישקתי את הספסע-החדש אותה סמעת אומרת באוטובוס: "הייתי כל כך מופתעת ששמעתי את זה — שלא יכולתי להאמין למראה עיני."

★ ★ ★

האמיני דו

יש לי, משום מה, הרשם שכאשר (1124/187) אומר שהוא מסוגל לכתוב לך דברים מעניינים — את יכולה להאמין לו. הוא עושה רושם רציני וחשוב, חייל נח"ל צעיר זה. אני יודעת שזה נשמע מוזר, כשהוא יוצא מתחת לעטי, ואם תכתבי לו על מה שנראה כעניין כספחות ותיאטרון מודרני, מיסול וציור, שלא לדבר על שירה — הסיכויים הם שהברוש יבין מה שאת אומרת ולא עוד — יראה לך כמה שאת אינך יודעת.

★ ★ ★

או משהו כזה

אמר בצעמכם: היא לא מותק (1124/188)? שמי בומי חן, אני בת עשרים ושתיים ועובדת כדוגמנית. העבודה מביאה לי סיפוק, אך מבחינה מסוימת יש לי הרגשה שנפשי מתנתק.

"הייתי רוצה לפגוש דרכך משהו שבמקום לקחת אותי לסרט, או לרקוד, או סתם למסיבה — שיאמר: "יש לי הערב כרטיסים

להצגה רצינית." או אפילו לקונצרט. או משהו כזה.

"כבר מזמן לא קראתי ספר רציני, חוץ מעיתונים וכל מיני שבועונים ורומנים, וע"זור לי הרבה אם אכיר משהו שידריך אותי קצת בשטח הזה, ושישוחח אתי אחר כך על מה שקראתי, את מבינה.

"כמובן שלא ימצא חן בעיני אם יהיה טיפוס יבש של מורה. הספיק לי בית הספר. שידע גם לשמוח ולעשות חיים אבל שיהיה אינטימיגט כמו שאומרים.

"אני רוצה מאד להתקדם בשטח ההשכלה הכללית, ואקוה שתוכלי להבין לנפשי ולע"זור לי, נסי להעמיד את מכתבי באור קצת יותר חיובי מאשר את עושה כרגיל. אנא."

★ ★ ★

ירושלמי, אבל חיפאי

מדוע ממרה (1124/189) להכריז, מיד אח"רי שהוא מציין שהוא סטודנט באוניברסי

נערת השבוע

החיילת שנשטעה בטרמפ בגיפ של אחד מעורכי הקריס — תבוא ותנמק למה הש"איה לא בכוונה את תמונותיה וניירותיה על המושב. תראו מה שהיה כתוב במכונת כתיבה:

"כל הילדים הסובים הלכו לטייל עם הוריהם הנחמדים והאידיאליים.

"גם אני הלכתי אתם אבל עם מי ללכת לא היה לי.

"מדוע? — בכיתי.

"זה דרכו של טולס אזכר" — השיב זקן כחול עיניים ועליו מבט. כך הם החיים. הבטי בי — שני ילדים שגוועו ביום אחד יום. האחד נשרף בתוך ביתי העולה בלה"בות והשני מת למחרת מכוויותיו. יחידים היו לי, אולם ראיתי, והריני כתול עיניים ועליו מבט.

"הזקן שקרו היה והאמין בשקריו. הכרתיו בסיפוריו האפלים. והוא הלא לא היו לו אשה או ילדים מעולם.

"סבתי לי והשלכתי עצמי לנהר. הצילו אותי, כמובן.

"אפילו להתאבד כדאי אייפאשר בארץ הזאת. אבד הכל על המלודרמה.

"אולי משום כך שרפתי אתמול את ביתי על שני ילדי.

"גם את חייהם, כמובן, הצילו. נשימה מאכזרית.

"סיכום: איזה רעיונות עולים במוחו של אדם חולני שקרא את מארק חלאסקו להפ"סיק לכתובו."

הודיע לי את כתובתך, ותקבלי בחזרה את כל חבילת התמונות.

אכתה לך
פרוזה

סיטה, שבצעם הוא חיפאי? לא חשוב; תארי לך שהוא נחמד ויפה, חברותי וסימפטי ומת"עניין ב — כרגיל אבל קצת יותר, וגם בנערות חניניות, אך לא בנות 19. ואם הוא איננו נחמד ויפה וחכם והכל — האם את כוז?

★ ★ ★

אפס עגול אחר

(1124/190): "...בשעות של טרם שחר, עת העולם כסוי על ראשו כגיגית של עור, פרת, מהרהר אנוכי לעתים כי כל חיינו אינם אלא אפס עגול ואנו לכודים בתוכו, נודדים סחור סחור לאורך תליו העגולים, חוזרים אל נקודת מוצאנו ומתחילים את הסיבוב מחש בלי שדע על כך, וביום בו רואים אנו ומכירים כי חיינו הם הקפה נצחית של האפס, אנו מטיחים ראשו אל הצללים ומחפשים מפלט מתוך בית-הסוהר העגול שאין לו ראשית ואחרית.

"ומוצא, רותי, מהו? האם אין פירוש נפש קרובה לנו שתשלח קרני חום מעומק לבבה ותמס את קירותיו של האפס ותחיש לנו מיפלט ותקרא לנו דרור? איחודן של נפשות הינו פלא היופי האחד שבועולם מסוכסך ועשוק זה. זהו פלא פתרון של שתי חידות אדם והתמזגן לאחר. כל אדם — חידה הוא. כל אדם — כמחצית של משוואה מתמטית — מחפש כל ימיו את חלקו השני, את חלקה השני של המשוואה, כדי שידע פתרונה — פתרון נפשו ומהותו.

"עשרים שנות חיי אינם אלא חיפוש מת"מיד אחר הפתרון — אחר חלקה השני של חידתי. אחר הפלא ששמו ידידות, בדלים דומים לה — מצאתי לרוב. אותה — לא מצאתי. התעורי לי בזה? התעורי בסתרון חידתי שלי, כשם שכבר עזרת בסתרון חידות כה רבות?"

עכשיו אולי תגידו לי: באיזו שפה הוא כותב?

כותב?

כותב?

כותב?

כותב?

כותב?

כותב?

כותב?

כותב?

כותב?

כותב?

כותב?

כותב?

כותב?

כותב?

כותב?

כותב?

כותב?

כותב?

כותב?

כותב?

כותב?

כותב?

כותב?